

Seat No. _____

MAY - 2017

MAOOC207 (Sem - II) Sanskrit

Sub. : Alankar Shashtra

Time : 3 Hrs.

Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર-૧ (અ) સંકેત વિષયક મતોનો ઉલ્લેખ કરી જાત્યાદિવાદને સમજાવો.

૭

અથવા

‘નવ્યનૈયાયિકોના વ્યક્તિવાદ’ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.

(બ) ‘અભિહિતાન્વયવાદ’ પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.

૭

અથવા

‘વાચ્ય એવં વાક્યાર્થ ઇત્યન્વિતાભિધાનવાદિનઃ’ સમજાવો.

પ્ર-૨ ‘લક્ષણા તેન ષડ્વિધા’ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

૧૪

અથવા

નોંધ લખો. (કોઇપણ બે)

(૧) લક્ષણા પ્રવર્તિત થવાની શરતો

(૨) ગૌણીલક્ષણા ।

(૩) ઉપચાર ।

પ્ર-૩ (અ) ધ્વનિવિભાવનાને સમજાવો.

૦૭

અથવા

કાવ્યસ્યાત્મા સ એવાર્થસ્તથા ચાદિકવેઃ પુરા ।

કૌઞ્ઞદ્વન્દ્વવિયોગોત્થઃ શોક શ્લોકત્વમાગતઃ સમજાવો.

(બ) ધ્વનિના ભેદ સમજાવો.

૦૭

અથવા

અર્થાન્તરે સદ્ધૃમિતમત્યન્તં વા તિરસ્કૃતમ્ .

અવિવક્ષિતવાચ્યસ્ય ધ્વનેર્વાચ્યં દ્વિધા મતમ્ ॥

મ-૪ આચાર્ય ધનંજય પ્રમાણે નાટકનું સ્વરૂપ વર્ણવો.

૧૪

અથવા

દશરૂપકના આધારે 'પ્રકરણ' પ્રકારના રૂપકને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

મ-૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

૧૪

- (૧) વાચક શબ્દ કઈ શક્તિ દ્વારા વાચ્યાર્થ આપે છે ?
- (૨) વસ્તુધર્મ એટલે શું ?
- (૩) જાતિવિશિષ્ટ વ્યક્તિવાદ કોનો છે ?
- (૪) યોગ્યતા એટલે શું ?
- (૫) અજહત્ત્વાર્થાલક્ષણા બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?
- (૬) ગજ્ઞયાંબોધઃ માં કયો સંબંધ છે ?
- (૭) ગૌર્વાહીકઃ શેનું ઉદાહરણ છે ?
- (૮) રૂઢિ કોને કહેવાય ?
- (૯) ધ્વનિનો વિચાર આલંકારિકોએ ક્યાંથી મેળવ્યો ?
- (૧૦) ધ્વન્યાલોકના રચયિતાનું નામ આપો.
- (૧૧) ધ્વન્યાલોકમાં કેટલા ઉદ્યોત છે ?
- (૧૨) નાટકના અંતભાગે કયો રસ હોવો જોઈએ ?
- (૧૩) પ્રકરણ પ્રકારના રૂપકનું કથાવસ્તુ કેવા પ્રકારનું હોય છે ?
- (૧૪) પ્રકરણની નાયિકાની વિશેષતા શું હોય છે ?